

לקט ידיעות – דצמבר 2021

מנהלת התכנית: אל"ם (מיל') עו"ד פנינה שרביט ברוך

רכז התכנית ועורך הלקט: עו"ד אורי בארי

צוות המחקר: יהל גרליץ, יעל יוסילביץ', שירלי שלזינגר, אילון שמואל ואילון שרבטי

♦ ידיעות מתוך ישראל

♦ ידיעות בינלאומיות שקשורות לישראל

♦ ידיעות בינלאומיות

ידיעות מתוך ישראל

פסיקה

בג"ץ 8196/21 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' הממשלה
ב-2 בדצמבר דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על ביטול תקנות שעת חירום שהתקינה הממשלה, אשר הסמיכו את שירות הביטחון הכללי לסייע בחקירות אפידמיולוגיות לצורך צמצום ומניעת התפשטות וריאנט האומיקרון. בית המשפט קבע כי לאור חוסר הוודאות האופף את הווריאנט והשפעותיו, ולנוכח העובדה הסמכת השב"כ הוגבלה לחמישה ימים, התקנות אינן פוגעות בזכות לפרטיות בצורה לא מידתית.

בג"ץ 4879/21 רונן פסטס נ' שרת הפנים

ב-2 בדצמבר **דחה** בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על מתן אישור גורף להיכנס לארץ למי שנולד מחוץ לישראל לאב או אם אזרחים ישראלים, אך לא נמסרה הודעה על הולדתו לפקיד הרישום של מרשם האוכלוסין, ובשל נגיף הקורונה הוטלו עליו מגבלות שחלות על כניסת זרים לארץ. בית המשפט קבע כי בהתאם לחוק האזרחות, רישום במרשם האוכלוסין במצב זה כרוך בהליך הוכחתי לצורך הכרעה עובדתית בשאלת ההורות, ולמי שלא בוצע לגביו רישום זה לא מוקנית הזכות החוקתית של כל אזרח ישראלי להיכנס לישראל.

בג"ץ 7358/21 עו"ד רועי שרף נ' ראש הממשלה

ב-14 בדצמבר **דחה** בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על ביטול מדיניות התו הירוק, לפיה עובדים שאינם מחוסנים נדרשים להציג בדיקות קורונה "שלילית" ולשלם על ביצוע בדיקות אלו, בתדירות הקבועה בתקנות. בית המשפט קבע כי אין עילה להתערב בתקנות, וכי הן התקבלו על ידי גורמי מקצוע בעלי מומחיות בעניין.

בג"ץ 6949/21 חנין טנטורי נ' מדינת ישראל - ממשלת ישראל

ב-19 בדצמבר **דחה** בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על ביטול תקנות והגבלות שהוטלו על מערכת החינוך, כגון מגן חינוך וכיתה ירוקה, במסגרת הצעדים למיגור נגיף הקורונה. בית המשפט קבע כי התקנות הותקנו כראוי, ובהתאם לעמדת גורמי המקצוע הרלוונטיים.

בג"ץ 7930/21 עמותת תומכי מועצת החירום הציבורית למשבר הקורונה נ' ראש הממשלה

ב-30 בדצמבר **דחה** בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על ביטול החלטות הממשלה להאריך את ההכרזה על מצב החירום בשל נגיף הקורונה, בטענה כי אין בנתונים הקיימים כדי לבסס הצדקה אפידימיולוגית להארכת ההכרזות ולהטלת הגבלות על הציבור. בית המשפט קבע כי אין עילה להתערב בהחלטות, וכי האחריות להכריע לגופן של מחלוקות בתחומים מקצועיים אלה היא על גורמי המקצוע ברשות המבצעת.

בג"ץ 9123/20 עיר עמים נ' האפוטרופוס הכללי והכנס הרשמי

ב-14 בדצמבר **מחק** בג"ץ עתירה שהוגשה כנגד אופן רישום הנכסים במזרח ירושלים, במסגרתה נטען כי המדינה, באמצעות האפוטרופוס הכללי במשרד המשפטים, מקפחת את זכויותיהם של התושבים הפלסטינים בהליך רישום הזכויות. בית המשפט ציין כי המדינה פרסמה נוהל עדכני, וחייב את המדינה בהוצאת משפט בסך 8,000 ש"ח, לאור תרומת העתירה לקידום ופרסום הנוהל.

בג"ץ 8302/21 השאם אסמאעיל אבו הוואש נ' המפקד הצבאי

ב-16 בדצמבר **דחה** בג"ץ עתירה שהוגשה על ידי פלסטיני במסגרתה התבקש להורות על ביטול או התליית צו המעצר המינהלי שהוצא כנגדו, נוכח מצבו הרפואי שנובע משביתת רעב ממושכת. בית המשפט ציין כי בהתאם לעמדת הגורמים הרפואיים המקצועיים, בעת הנוכחית לא קיימת סכנה מיידית לחייו. נקבע כי ההלכה לפיה ניתן להתלות צו מעצר מקום בו קהתה מסוכנות של צו מעצר

מתייחסת למצב בו העצור מאושפז בבית חולים. לפיכך, כל עוד לא אושפז העותר בבית חולים ציבורי והוא נמצא תחת השגחה במרפאת שב"ס, לא ניתן להתלות את הצו.

בג"ץ 8311/21 **משמר הדמוקרטיה הישראלית נ' היועץ המשפטי לממשלה**
ב-26 בדצמבר **דחה** בג"ץ עתירה שהוגשה כנגד הסדר הטיעון שנחתם בין המדינה וחה"כ חיים כץ, אשר הואשם, בהתאם לכתב האישום המתוקן, בקשירת קשר להשגת מטרה כשרה באמצעים פסולים. בהסדר הטיעון סוכם להטיל עליו עונש של מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים וקנס כספי. בית המשפט קבע כי אין עילה להתערב בהחלטה, וציין כי התערבות שיפוטית בהחלטות מסוג זה תתאפשר במקרים נדירים, אשר המקרה הנוכחי אינו בא בגדרם.

ידיעות בינלאומיות שקשורות לישראל

ב-7 בדצמבר **דחה** בית משפט לערעורים בהולנד ערעור שהוגש על החלטת בית משפט מקומי, שקבע כי לרמטכ"ל לשעבר בני גנץ ומפקד חיל האוויר לשעבר אמיר אשל עומדת חסינות מפני תביעה אזרחית בגין פעילות צבאית במהלך מבצע "צוק איתן" בשנת 2014. זאת, במסגרת תביעת נזיקין שהגיש פלסטיני ששישה מבני משפחתו נהרגו בתקיפה אווירית במהלך המבצע.
7 בדצמבר, **Jpost**; 7 בדצמבר, **Reuters**.

ב-23 בדצמבר **אימצה** ועדת התקציב של האו"ם את הצעת התקציב לשנת 2022, אשר כוללת את תקציב ועדת החקירה הבינלאומית העצמאית של מועצת זכויות האדם של האו"ם, לחקירת הטענות להפרות של המשפט הבינלאומי שהתרחשו בהקשר של מבצע "שומר החומות" בחודש מאי 2021 ומאז.
24 בדצמבר, **Jpost**; 25 בדצמבר, **Times of Israel**.

ב-21 בדצמבר אימצה מועצת הביטחון את **החלטה 2613 (2021)** במסגרתה האריכה בחצי שנה את המנדט של כוח שמירת השלום הבינלאומי בגבול בין ישראל וסוריה (UNDOF). זאת, בהמשך **לדוח העיתי** שהגיש מזכ"ל האו"ם למועצה ב-30 בנובמבר, המסכם את פעולותיו של כוח שמירת השלום.
21 בדצמבר, **הודעת מועצת הביטחון**.

ידיעות בינלאומיות

התפשטות מגפת הקורונה

ב-16 בדצמבר **קבע** בית המשפט הפדרלי החוקתי של גרמניה כי על הפרלמנט לנקוט באמצעים שיבטיחו כי אנשים בעלי מוגבלויות לא יופלו לרעה במיון ראשוני ותיעדוף של חולי קורונה בבתי חולים. זאת, במסגרת עתירה שבה נטען כי קיימת סכנה שבמצב של עומס בבתי חולים, אנשים בעלי מוגבלויות יופלו לרעה. לפרלמנט שיקול דעת רחב בקביעת האמצעים המתאימים.

מאבק בטרור

ב-8 בדצמבר קבעה ערכאת ערעור פדרלית בארצות הברית כי מידע שהושג אגב ביצוע מעקב אחר אזרח זר שהתגורר מחוץ למדינה בהתאם לסעיף 702 לחוק איסוף מודיעין זר (FISA), לא פגע בזכויות חוקתיות. זאת במסגרת הליך נגד ג'משיד מוהטרוב, תושב ארצות הברית ממוצא אוזבקיסטני אשר הורשע בחודש יוני 2018 בסיוע לארגון ג'יהדיסטי הקשור לאל-קאעידה.

משפט בינלאומי פלילי וחקירות על פשעי מלחמה

ב-9 בדצמבר אישרה באופן חלקי ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי את האישומים כנגד מחמת סעיד עבד אל-קאני, והפנתה אותו למשפט. אל-קאני, מפקד לשעבר של קואליציית המורדים "סלקה", נאשם בביצוע פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות בשנת 2013, במהלך מלחמת האזרחים ברפובליקה המרכז אפריקאית. טרם נקבע מועד לתחילת משפטו. 9 בדצמבר, הודעת בית הדין; 10 בדצמבר, Reuters.

ב-2 בדצמבר פרסם היועץ המיוחד וראש צוות החקירה של האו"ם לקידום האחריות לפשעים שבוצעו על ידי דאעש בעיראק (UNITAD), כריסטיאן ריצ'ר, את הדוח העיתי השביעי, במסגרתו נמצא כי הוצאות להורג שביצעו פעילי הארגון בבית הכלא בדוש בשנת 2014 מהוות פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות. 4 בדצמבר, הודעת ראש ה-UNITAD; 7 בדצמבר, ASIL.

זכויות אדם

ב-2 בדצמבר קבע בית הדין האפריקאי לזכויות אדם (aFCHPR) כי אין לו סמכות שיפוט לדון בעתירה שהגיש אזרח בנין כנגד מדינתו. בית הדין קבע כי נסיגת בנין במרץ 2020 מהסכמתה להקנות לו סמכות שיפוט לשמוע עתירות מארגונים לא ממשלתיים ועותרים פרטיים, הייתה בהתאם לזכויותיה ואינה מהווה הפרה של זכויות העותר או של הוראות האמנה. 2 בדצמבר, הודעת בית הדין; 9 בדצמבר, ASIL.

ב-3 בדצמבר פרסמה ועדת השרים של המועצה האירופית מסמך בדבר יישום החלטות בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) בדן הפנימי של המדינות החברות בו, וכן אימצה מספר החלטות בנושא. 3 בדצמבר, הודעת ועדת השרים; 3 בדצמבר, ASIL.

ב-14 בדצמבר [קבע](#) בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי רוסיה הפרה את האמנה כאשר כשלה מלהקים מסגרת חוקית מספקת לטיפול באלימות במשפחה, שהביאה דה פקטו לאפליה כנגד נשים. זאת, במסגרת דיון בעניין של ארבע נשים שהיו קורבנות לתקיפות מצד בני זוגן. בית הדין הורה לרוסיה לערוך שינויים דחופים בחוק כדי למנוע הפרות דומות בעתיד, וכן על מתן פיצויים לנשים.

14 בדצמבר, [Reuters](#).

ב-28 בדצמבר [הורה](#) בית המשפט העליון של רוסיה על סגירת ארגון זכויות האדם "ממוריאל אינטרנשיונל", זאת בטענה כי הארגון הפר את "חוק הסוכנים הזרים", וכן הציג מצג שווא של ברית המועצות כמדינת טרור. החוק מחייב, בין היתר, עמותות הפועלות במימון זר להירשם כ"סוכנות זרה", ומוטלות עליהן הגבלות שונות. בתוך כך, ב-29 בדצמבר [הורה](#) בית משפט במדינה על סגירת ארגון האחות, "מרכז זכויות האדם ממוריאל", בשל טענות דומות. בהמשך לכך, ב-29 בדצמבר [הורה](#) בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) לרוסיה להקפיא את סגירת הארגונים, עד לבחינת עתירות שהגישו בנושא.

28 בדצמבר, [Reuters](#); 29 בדצמבר, [Reuters](#); 29 בדצמבר, [Euronews](#).

ב-16 בדצמבר [קבע](#) בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי גאורגיה הפרה את האמנה, כאשר כשלה מלהגן כראוי על משתתפים בעצרת בטביליסי בשנת 2013 לציון היום הבינלאומי למאבק בלהט"בופוביה, וכן ניהול חקירות לא מספקות לאחר מכן.

16 בדצמבר, [הודעת בית הדין](#).

מדיניות ביטחונית וצעדים ביטחוניים

ב-2 בדצמבר [פרסם](#) ממשל ביידן מסמך המסגרת לסדרי עדיפויות בתחום החלל של ארצות הברית, שעל בסיסו תיגזר אסטרטגיית החלל הלאומית של ארצות הברית.

2 בדצמבר, [ASIL](#).

ב-20 בדצמבר [פרסם](#) משרד ההגנה האמריקאי עדכון למדיניות המאבק בגורמים קיצוניים בשורות הצבא, הכולל התייחסות לנושאים כגון השתתפות אנשי צבא בפעילויות מחאה וכנופיות פשע, וכן [דוח](#) בדבר סיכול פעילות קיצונית בצבא.

20 בדצמבר, [הודעת משרד ההגנה](#), 20 בדצמבר, [Washington Post](#); 21 בדצמבר, [Reuters](#).

ב-27 בדצמבר [חתם](#) הנשיא ביידן על חוק תקציב מחלקת ההגנה של ארצות הברית לשנת 2022.

27 בדצמבר, [הודעת הנשיא ביידן](#); 27 בדצמבר, [Reuters](#); 27 בדצמבר, [The Hill](#); 27 בדצמבר, [Politico](#). לניתוח החוק ראו: [דן מאור](#), 30 בדצמבר, [Lawfare](#).

ב-3 בדצמבר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את [החלטה 2608 \(2021\)](#) במסגרתה האריכה בשלושה חודשים את האישור למדינות וארגונים הפועלים בשיתוף פעולה עם סומליה לנקוט בכל האמצעים על מנת להילחם בתופעת הפיראטיות מול חופיה.

3 בדצמבר, [הודעת מועצת הביטחון](#).

ב-15 בדצמבר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את [החלטה 2609 \(2021\)](#) במסגרתה האריכה בחצי שנה את המנדט של כוח הביטחון הזמני של האו"ם למחוז אביי (UNISFA). המחוז נמצא במחלוקת בין סודן לדרום סודן.

15 בדצמבר, [הודעת מועצת הביטחון](#).

ב-20 בדצמבר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את [החלטה 2612 \(2021\)](#) במסגרתה האריכה בשנה את המנדט של כוח שמירת השלום של האו"ם בקונגו (MONUSCO).

20 בדצמבר, [הודעת מועצת הביטחון](#).

ב-21 בדצמבר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את [החלטה 2614 \(2021\)](#) במסגרתה אישרה מחדש לשלושה חודשים את המנדט של כוחות משלחת האיחוד האפריקאי לסומליה (AMISOM).

21 בדצמבר, [הודעת מועצת הביטחון](#).

ב-30 בדצמבר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את [החלטה 2617 \(2021\)](#) במסגרתה חידשה לארבע שנים את המנדט של המועצה למנהלת המאבק בטרור של האו"ם (CTED).

30 בדצמבר, [הודעת מועצת הביטחון](#).

סנקציות

ב-2 בדצמבר הטילו [ארצות הברית](#), [האיחוד האירופי](#), [בריטניה](#) ו**קנדה** סנקציות נוספות על אישים וישויות בבלארוס, כולל על אישים ברשות השופטת, פקידים בכירים בשלטון לוקשנקו וחברת התעופה הרשמית. זאת, בשל הפרות מתמשכות של זכויות אדם ושימוש בהגירה למטרות פוליטיות, אגב משבר הפליטים בין בלארוס לאיחוד האירופי.

2 בדצמבר, [Reuters](#). לניתוח פעולות משטר לוקשנקו בראי המשפט הבינלאומי ראו: **אגטה קלצקובסקה**, 13 בדצמבר, [EJIL: Talk!](#).

ב-22 בדצמבר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את [החלטה 2615 \(2021\)](#) במסגרתה הוחרגו סיוע הומניטרי ופעילויות אחרות התומכות בצרכים אנושיים בסיסיים באפגניסטן ממשטר הסנקציות שהוטל על הטאליבן [בהחלטה 1988 \(2011\)](#).

22 בדצמבר, [הודעת מועצת הביטחון](#). לניתוח וביקורת על האפקטיביות של ההחלטה ראו: **פיונאלה ני אאולין**, 3 בינואר, [Just Security](#).

ענייני הגירה

ב-10 בדצמבר קבע בית המשפט החוקתי של הונגריה כי הונגריה רשאית לנקוט בצעדים מטעמה, בתחומים בהם האיחוד האירופי טרם נקט צעדים מספקים ליישום משותף של הדין האירופי, בפרט בנושאים בעלי השפעה על הריבונות. זאת, במסגרת דיון בטענת ממשלת הונגריה כי החלטת בית הדין האירופי לצדק (CJEU) מחודש דצמבר 2020 אשר קבעה כי הונגריה הפרה את הדין האירופי כאשר עיכבה הגשת בקשות למקלט מדיני מפליטים ומהגרים בגבול עם סרביה, וגירשה שלא בהתאם לדין האירופי שוהים בלתי חוקיים במדינה, סותרת את הדין המדיני בהונגריה. בית המשפט נמנע מלקבוע כי לחוקת הונגריה יש עליונות על הדין האירופי, וקבע כי אין מקום לדון בכך בהליך הנוכחי.

10 בדצמבר, הודעת בית המשפט; 10 בדצמבר, Reuters.

ב-13 בדצמבר דחתה ערכאת ערעור פדרלית בארצות הברית את ערעור ממשל ביידן, על החלטת בית משפט פדרלי מחודש אוגוסט, שקבע כי החלטת הממשל לבטל את מדיניות ממשל טראמפ "הישארו במקסיקו", התקבלה באופן שרירותי ללא בחינה ראויה של יתרונות התכנית, והורה על החזרתה. במסגרת המדיניות נדרשים מבקשי מקלט לשוב למדינה האחרונה שבה שהו באופן חוקי (ברוב המקרים מקסיקו), עד להחלטה בבקשתם.

13 בדצמבר, Reuters; 14 בדצמבר, The Hill. לניתוח וביקורת על ההחלטה ראו: כריסטינה וודריגז ואדם קוקס, 21 בדצמבר, Just Security.

התפתחויות מדיניות

ב-7 בדצמבר הורה בית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) על מתן סעדים זמניים בתלונות ההדדיות שהגישו ארמניה ואזרבייג'ן בחודש ספטמבר 2021, במסגרתן נטען להפרות של האמנה בדבר ביעור כל צורות האפליה הגזעית (CERD) כנגד אזרחיהן. בית הדין הורה לאזרבייג'ן להגן מפני אלימות ופגיעה בעצורים ארמניים שנתפסו אגב הסכסוך באזור נגורנו-קרבאך בשנת 2020; לנקוט בכל האמצעים הנדרשים להימנע ולהעניש פעולות ונדליזם כנגד מורשת תרבות ארמנית כגון כנסיות, בתי קברות וחפצי אומנות; ולשתי המדינות לנקוט בכל האמצעים הנדרשים למנוע הסתה וקידום שנאה גזעית, ולהימנע מפעולות העלולות להאריך או להחמיר את המחלוקת.

7 בדצמבר, תקציר ההחלטה בתלונת ארמניה; 7 בדצמבר, הודעת בית הדין בתלונת ארמניה; 7 בדצמבר, תקציר ההחלטה בתלונת אזרבייג'ן; 7 בדצמבר, הודעת בית הדין בתלונת אזרבייג'ן; 7 בדצמבר, Reuters; 9 בדצמבר, ASIL.

ב-20 בדצמבר [קבע](#) בית המשפט העליון של בריטניה כי יש להכיר בחואן גואידו כראש המדינה של ונצואלה, בהתאם [להודעת](#) ממשלת בריטניה מחודש פברואר 2019 כי גואידו משמש כנשיא הזמני. זאת, במסגרת דיון בשאלת הייצוג של הבנק המרכזי של ונצואלה בהליך בוררות בלונדון, כאשר הן הנשיא המכהן מדורו והן גואידו מינו מועצות משלהם לבנק, הטוענות כי הן מייצגות אותו בהליך הבוררות. בית המשפט החזיר את הדיון לבית משפט קמא בשאלת ההכרה בפסק דינו של בית המשפט העליון של ונצואלה, אשר פסל את החוק שהמועצה הלאומית חוקקה, שמכוחו מינה גואידו את המועצה מטעמו לבנק.

20 בדצמבר, [תקציר ההחלטה](#); 20 בדצמבר, [Reuters](#); 20 בדצמבר, [Guardian](#).

לקט הידיעות "משפט וביטחון לאומי" מתפרסם אחת לחודש. [צפו בלקטי הידיעות הקודמים](#).

*אם נתקלתם בבעיה בהרשמה, ניתן להירשם על ידי שליחת שם מלא וכתובת דוא"ל ל- lawans@inss.org.il

ניתן למצוא אותנו ב:

© 2017 כל הזכויות שמורות